

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 67/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného matkou [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpených Advokátska kancelária Prachová & Partners, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. B1-46CbR/85/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. júla 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava III (ďalej aj „mestský súd“ alebo „súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne navrhujú, aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur každému a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovatelia sa návrhom doručeným 29. septembra 2021 Okresnému súdu Bratislava I domáhali nariadenia dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „spoločnosť“), a vymenovania likvidátora. Po výzve súdu zo 6. októbra 2021 bol uhradený súdny poplatok a odvtedy podľa tvrdenia sťažovateľov nedošlo k žiadnemu ďalšiemu úkonu a posunu v predmetnej veci. Dňa 20. mája 2023 bola vec pridelená novej zákonnej sudkyňi

a prechodom výkonu súdництва s účinnosťou od 1. júna 2023 je v dôsledku súdnej reformy vedená na Mestskom súde Bratislava III [§ 18n ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov].

3. Súd výzvou z 15. júna 2023 vyzval sťažovateľov na zloženie preddavku na likvidáciu spoločnosti, k čomu došlo 19. júla 2023 zložením predmetnej sumy do notárskej úschovy. Napokon uznesením z 28. septembra 2023, právoplatným 19. októbra 2023, nariadil dodatočnú likvidáciu majetku spoločnosti. Za likvidátora menoval [REDAKOVANÉ] a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

4. V dôsledku nečinnosti súdu sa sťažovatelia 25. mája 2023 obrátili so sťažnosťou na prietahy v konaní aj na predsedu súdu, ktorý v odpovedi z 22. júna 2023 uviedol, že sťažnosť je dôvodná, a podotkol, že k prietahom v konaní došlo bez subjektívneho zavinenia konajúceho sudcu v súvislosti s neprimeraným zaťažením súdneho oddelenia.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Proti postupu súdu v napadnutom konaní sťažovatelia podali túto ústavnú sťažnosť a poukazujú v nej na to, že k porušeniu označených práv došlo v dôsledku zjavnej nečinnosti súdu trvajúcej už viac ako jeden a pol roka. Celkovo je sťažnosť veľmi stroho odôvodnená a navyše v nej právna zástupkyňa uvádza odkaz na už neplatný „zákon o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je sťažovateľmi tvrdené porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote postupom mestského súdu v konaní o nariadenie dodatočnej likvidácie majetku obchodnej spoločnosti.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

10. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti možno konštatovať, že nejde o vec vymykajúcu sa bežnej rozhodovacej agende, ide o konanie o nariadení dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti a ako také predstavuje pomerne jednoduché mimosporové konanie. Pokiaľ ide o povahu veci a jej význam pre sťažovateľov, nespadá k typom konania, v ktorých súd musí konať obzvlášť starostlivo a promptne (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti súdu o maloletých).

11. Rovnako sa ústavnému súdu nejaví, že by k vzniku zbytočných priet'ahov v konaní prispelo správanie sťažovateľov.

12. Pokiaľ ide o samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd v časovej chronológii do podania ústavnej sťažnosti identifikoval vo veci jeden časový úsek (od októbra 2021 do júna 2023), v ktorom sa mohli vyskytnúť zbytočné priet'ahy. V súvislosti s tým však pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovatelia podali v máji 2023 sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Ústavný súd podanie sťažnosti predsedovi súdu na priet'ahy podľa zákona o súdoch nepovažuje za podmienku podania ústavnej sťažnosti, a teda jej nepodanie nemôže zakladať dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, na druhej strane využitie tohto právneho prostriedku môže nepochybne v určitých situáciách viesť k náprave namietaného stavu (m. m. IV. ÚS 143/2022).

13. Ústavný súd v aktuálne prerokúvanom prípade považoval za potrebné prihliadnúť práve na tú skutočnosť, že po podaní sťažnosti podľa zákona o súdoch začal súd vo veci konať (výzva na zloženie preddavku z 15. júna 2023 a rozhodnutie vo veci z 28. septembra 2023). Sťažovatelia napriek tomu bezprostredne od vyrozumenia o spôsobe vybavenia ich sťažnosti podali ústavnú sťažnosť (v priebehu jedného mesiaca) bez toho, aby vôbec dali primeranú príležitosť mestskému súdu na nápravu nimi namietaného stavu. Keďže spomínaná sťažnosť sa v predmetnej veci ukázala ako účinná pre dosiahnutie nápravy, ústavný súd nemohol danú situáciu aj s ohľadom na celkové trvanie napadnutého konania (dva roky), ktoré je už od 19. októbra 2023 právoplatne skončené, posúdiť ako ústavne neudržateľnú.

14. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Pojem zbytočné priet'ahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci

aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, II. ÚS 600/2017, III. ÚS 638/2017). Ústavný súd už tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

15. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že je potrebné vziať do úvahy aj tú skutočnosť, že časť konania spadala do obdobia pandémie ochorenia COVID-19 (trvajúcej od marca 2020 do februára 2022, keď došlo k ukončeniu núdzového stavu), pričom z hľadiska predmetu sporu nešlo o taký typ konania, ktorý mal byť v období pandémie uprednostňovaný.

16. Po preskúmaní postupu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v jeho dôsledku vznikol určitý prieťah v konaní, avšak tento prieťah v okolnostiach danej veci nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov. K tomuto dospel ústavný súd aj s prihliadnutím na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzatvára, že nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľmi namietaného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, a preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ich ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 1. februára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu